



AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2018 m. spalio 1 d. Nr. FA-2018-P-6-6-10

Vilnius

Sąlyginė nuomonė dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2017 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Dėl netinkamai parinktos apskaitos politikos fondo veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2017-12-31 duomenis nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos (B.I. eil.) nurodytos 733,0 tūkst. Eur mažesnės, aiškinamajame rašte atskleista ne visa informacija apie sumas, gautinas per vienerius metus (ataskaitos 3 pastraipa).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės tarnybinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio.

Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų auditą.

Mūsų nuomone, Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Pagrindas pareikšti besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės tarnybinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Vadovybės atsakomybė už ataskaitų rinkinį

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos vadovas yra atsakingas už Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą bei tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina parengti finansines ir biudžeto vykdymo ataskaitas be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Auditoriaus atsakomybė už auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškraipymai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto puslapyje adresu: <https://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=8>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridėdami audituotus Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys



AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽINTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2017
METŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO
VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ
TEISINGUMO BEI LĖŠŲ IR TURTO
VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO
JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2018 m. spalio 1 d.

Nr. FA-2018-P-6-6-10-1



Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Jolanta Balionienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	5
1. FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYJE PATEIKTA INFORMACIJA NEIŠSAMI	5
2. FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS TEISINGOS, BIUDŽETAS VYKDYTAS LAIKANTIS TEISĖS AKTŲ	5
PRIEDAI	6
Priedas. Audito apimtis ir metodai	6

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu¹ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu², atlikome Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito metu nustatyti nereikšmingi neatitikimai pateikti raštu³. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (6 psl.).

Ilgalaikio darbo išmokų fondo paskirtis

Ilgalaikio darbo išmokų fondas yra išteklių fondas, skirtas nustatyti ilgą nepertraukiamo darbo stažą turinčių darbuotojų papildomas finansines garantijas, juos atleidus. Iš fondo skiriamos lėšos įstatyme⁴ nustatyto dydžio išmokoms asmenims, kurių darbo santykiai pagal nutraukiamą darbo sutartį su Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje esančiu darbdaviu atleidimo iš darbo dieną nepertraukiamai tęsėsi daugiau negu penkerius metus ir kuris yra atleistas iš darbo Darbo kodekso 57 str. nurodytu pagrindu.

Įsigaliojus Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymui, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai ir kitoms Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms nuo 2017-07-01 pavesta vykdyti Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimą. Ilgalaikio darbo išmokų fondo veikloje dalyvavo Finansų ministerija – finansų ministro nustatyta tvarka investavo laikinai laisvas fondų lėšas. Ministerija administratoriui teikė informaciją, reikalingą ataskaitų rinkiniui parengti. Fondo lėšos buvo kaupiamos ir saugomos Lietuvos Respublikos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje ir naudojamos pagal Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą 2017 metų fondo lėšų sąmatą⁵.

Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklės⁶. Fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 dienos teikiami Vyriausybei, kuri, pritarusi ataskaitų rinkiniams, teikia juos Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos.

¹ Valstybės kontrolės įstatymas, 9 str. 3 d. 4 p.

² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 2 d. 4 p. ir 3 d., 32 str. 7 d.

³ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2018-08-22 raštas Nr. S-(6-5059)-704 „Dėl Garantinio ir Ilgalaikio darbo išmokų fondų audito metu nustatytų dalykų“.

⁴ Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, 9 str.

⁵ 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

⁶ Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYJE PATEIKTA INFORMACIJA NEIŠSAMI

1. Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, išskyrus duomenis apie fondo nuvertėjimo sąnaudas ir informaciją apie sumas, gautinas per vienerius metus.
2. Nustatėme, kad sudarant Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinį nesivadovauta Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nustatytu subjekto principu⁷, nurodančiu apskaitoje registruoti to viešojo sektoriaus subjekto turtą, finansavimo sumas ir įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas.
3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba administruoja Ilgalaikio darbo išmokų fondą, organizuoja ir tvarko jo buhalterinę apskaitą, kartu su kitomis Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigomis disponuoja informacija apie darbdavių mokamas ir gautinas įmokų sumas į Ilgalaikio darbo išmokų (0,5 proc. dydžio) fondą, jas įtraukia į Valstybinio socialinio draudimo fondo apskaitą ir įvertina šių įmokų nuvertėjimą, bet pagal pasirinktą apskaitos politiką ir jos vedimo tvarką šių nuvertėjimo sumų nepateikia Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinyje. Dėl šios šiose rinkinyje pagal 2017-12-31 duomenis pateikta informacija neišsami: jame neparodyta 733,0 tūkst. Eur nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudų, aiškinamajame rašte atskleista ne visa informacija apie sumas, gautinas per vienerius metus. Jų nuvertėjimas rodo mokumo problemas, iš dalies fondo administratoriaus veiklos efektyvumą, todėl informacijos nepateikimas klaidina ataskaitų vartotojus.

2. FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS TEISINGOS, BIUDŽETAS VYKDYTAS LAIKANTIS TEISĖS AKTŲ

4. Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų iškraipymų bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pažeidimų nenustatėme.

Valstybės kontrolierius



Arūnas Dulkys

⁷ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 4 str.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017
metų finansinių ir biudžeto vykdymo
ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų
ir turto valdymo, naudojimo ir
disponavimo jais teisėtumo
vertinimas“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslai:

- įvertinti Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumą atsirinktose audituoti srityse.

Audituosios Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų ataskaitos:

- finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2017-12-31 duomenis.
- lėšų sąmatos vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus⁸, tarptautinius audito standartus (TAS)⁹ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁰;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o atsirinktose audituoti srityse fondo lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai

2017 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2017 m. pabaigoje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 23 771,1 tūkst. Eur (paaiškinimas: fondas savo veiklą pradėjo nuo 2017-07-01, todėl likučio 2017 m. pradžioje nebuvo).

2017 m. gautos pajamos ir patirtos išlaidos:

Fondas gavo 15 474,1 tūkst. Eur pajamų – darbdavių įmokos;

Fondas patyrė 108,5 tūkst. Eur išlaidų, iš jų:

- 80,6 tūkst. Eur – išmokos darbuotojams;
- 25,1 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;

⁸ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

⁹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą), prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

¹⁰ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai. Prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

Audito apimtis ir metodai
2,8 tūkst. Eur – laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos. - Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 15 365,6 tūkst. Eur.
Veikiosios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos
Fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų
Audito apimties apribojimai
Audito apimtis nebuvo ribojama
Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2017 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo ataskaitų rinkinių duomenų
Atlikus fondo veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys
Socialinės įmokos, socialinės išlaidos, gautinos sumos, pinigai ir įsipareigojimai. Sričių, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika, nenustatyta.
Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)
Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)
- Pajamų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, tikrumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus patikrinta įplaukų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo, Finansų ministerijos teikiamiems duomenims. - Išlaidų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, patikrinta fondo administravimo išlaidų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo teikiamiems duomenims, įvertinta, ar fondo ataskaitose nurodytos išlaidos atitinka išmokėtas sumas. - Patikrintas pinigų ir gautinų sumų bei įsipareigojimų buvimas, tikrumas, tinkamas įvertinimas ir atskleidimas.
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas
Įvertinta: taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių įvertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas; bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus; bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais
Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys
Įplaukos ir išlaidos. Reikšmingos neatitikties rizikos nenustatyta.
Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)
Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)
išlaidų srityje vertinta, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl išmokų darbuotojams mokėjimo ir fondo administravimo išlaidų skaičiavimo.
Teisės aktai, kurių atitiktis vertinta
Įstatymai: - Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, III–V skyriai - Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 20 str. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas: 2017-07-05 nutarimas Nr. 576 „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatų patvirtinimo“ Įsakymai: - Finansų ministro įsakymais patvirtinti viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai. - Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklų fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“ - Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus 2017-06-20 įsakymu Nr. V-315 patvirtintas išmokų iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

